

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
АДМІНІСТРАТИВНА КОЛЕГІЯ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ

від 14.05.2019 № 20-рк/к

КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА
ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА ЛІКАРНЯ»
ЗАЧЕПИЛІВСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

*64401, Харківська обл., Зачепилівський р-н,
смт Зачепилівка, вул. 14 Гвардійської
стрілецької дивізії, 6*

Про припинення дій, які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції

В ході дослідження ринків платних медичних послуг в межах Харківської області встановлено наступне.

КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА ЛІКАРНЯ» ЗАЧЕПИЛІВСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код юридичної особи - 02002687) (надалі – КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ»), місцезнаходження: 64401, Харківська область, Зачепилівський район, смт Зачепилівка, вулиця 14 Гвардійської стрілецької дивізії, 6, зареєстроване Зачепилівською районною державною адміністрацією Харківської області 14.08.2003 за № 1 457 145 0000 000423. Основним видом діяльності КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» є діяльність лікарняних закладів (код за КВЕД 86.10).

Засновником КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» є Зачепилівська районна рада Харківської області.

КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» діє відповідно до статуту, затвердженого Рішенням Зачепилівської районної ради XXXIV сесії VII скликання від 28.12.2018 № 517- VII (надалі – Статут).

Відповідно до Статуту КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в установах банків, Державному

казначействі України, круглу печатку зі своїм найменуванням, штампи, а також бланки з власними реквізитами.

Метою діяльності КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» є забезпечення медичного обслуговування населення шляхом надання йому медичних послуг в порядку та обсязі, встановлених законодавством.

Згідно із Статутом КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» має право надавати платні послуги у відповідності з діючим законодавством України.

У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» є суб'єктом господарювання.

Перелік платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 № 1138 «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах» (надалі – Перелік).

Згідно з Переліком платних медичних послуг державними і комунальними закладами охорони здоров'я можуть надаватися: послуги, що надаються згідно з функціональними повноваженнями державними і комунальними закладами охорони здоров'я, послуги з провадження господарської та/або виробничої діяльності та послуги, що надаються згідно з функціональними повноваженнями вищими медичними навчальними закладами та науково-дослідними установами.

В свою чергу, до платних медичних послуг, що надаються державними і комунальними закладами охорони здоров'я відповідно до функціональних повноважень відносяться, зокрема: медичні огляди (для отримання виїзної візи (крім службових відряджень державних службовців та при виїзді на лікування за наявності відповідних медичних документів), попередні профілактичні медичні огляди при прийнятті на роботу та для отримання посвідчення водія транспортних засобів (крім випадків, коли медичні огляди проводяться за направленнями органів державної служби зайнятості), медичні огляди для отримання дозволу на право отримання та носіння зброї громадянами, а також відповідні періодичні профілактичні медичні огляди.

Відповідно до інформації, наданої КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» листами від 07.09.2018 № 618 та від 23.03.2019 № 208, лікарня надає наступні платні медичні послуги з проведення медичних оглядів, зокрема: попереднього медичного огляду кандидатів у водії транспортних засобів; періодичного медичного огляду водіїв транспортних засобів.

З метою визначення монопольного (домінуючого) становища КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» застосовано Методику визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку,

затверджену розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р та зареєстровану Міністерством юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика).

Об'єктами дослідження щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» - суб'єкт господарювання, який надає платні медичні послуги з проведення медичних оглядів кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів;

- послуги з проведення медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів.

Споживачами зазначених вище послуг є фізичні особи.

Згідно з Методикою товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими зокрема є: подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо.

Відповідно до Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів, затвердженим Наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства внутрішніх справ України від 31.01.2013 № 65/80, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22.02.2013 за № 308/22840 (надалі – Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів) медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів проводиться з метою визначення придатності особи до безпечного керування транспортними засобами.

Враховуючи, що підстави та обставини проходження платних медичних оглядів не є однаковими, кожен з медичних оглядів носить певне цільове призначення, а самі по собі медичні огляди не є взаємозамінними, мають різне призначення та вартість, тому медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів споживач не може замінити іншим.

Таким чином, платні медичні послуги з проведення медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів, відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з урахуванням пункту 5.1. Методики, є товаром, який не має замінників, оскільки споживач не має можливості замінити їх іншими.

Отже, товарними межами визначено ринок платних медичних послуг з проведення медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних

засобів.

Територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належить до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

Отримання платних медичних послуг з проведення медичних оглядів - мешканцями смт Зачепилівка та населених пунктів Зачепилівського району на великій відстані від місця їхнього проживання економічно недоцільно, оскільки це пов'язано з додатковими витратами часу та коштів на проїзд до місця розташування інших медичних закладів, які надають послуги з проведення медичних оглядів.

Найближче розташовані до Зачепилівського району медичні заклади, що надають послуги з проведення медичних оглядів знаходяться на відстані 30-58 км, це зокрема: Комунальне некомерційне підприємство «Красноградська центральна районна лікарня», Комунальне некомерційне підприємство Кегичівської районної ради «Кегичівська центральна районна лікарня», Комунальне некомерційне підприємство «Сахновщинська центральна районна лікарня» тощо.

Крім того, КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» листом від 21.03.2019 № 208 повідомила, що є єдиною установою у Зачепилівському районі Харківської області, яка надає платні медичні послуги з проведення медичних оглядів, зокрема: попереднього медичного огляду кандидатів у водії транспортних засобів, періодичного медичного огляду водіїв транспортних засобів.

Відповідно до Методики бар'єри вступу на ринок – обставини, які перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних умовах із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку, а саме: необхідність отримання ліцензії на медичну практику, наявність відповідної матеріально-технічної бази та фахових спеціалістів.

Компетенція медичних установ щодо надання платних медичних послуг поширюється на споживачів, що як правило проживають в межах кожного відповідного району. Достовірно встановити кількість споживачів, яким були надані певні платні медичні послуги не за місцем проживання не можливо, тому встановлено, що ступінь відкритості ринків дуже низький, що доводить коректність визначення територіальних (географічних) меж цього ринку.

Отже, територіальними межами ринку платних медичних послуг з проведення медичних оглядів кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів є Зачепилівський район Харківської області.

Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок

часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями і споживачами утворює ринок із сталою структурою. Ринок товару, на якому протягом певного періоду часу діє один і той самий склад продавців і покупців (споживачів), може розглядатися як ринок із сталою структурою.

Часовими межами ринку платних медичних послуг з проведення медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів визначено 2017 - 2018 роки та січень-квітень 2019 року.

В зазначений період структура вказаного ринку не змінювалась.

Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пункту 1.3 Методики суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку якщо, зокрема, на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

Отже, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку платних медичних послуг з проведення медичних оглядів кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів в межах Зачепилівського району Харківської області.

Проведення медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів регулюється, зокрема, Положенням про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів.

Відповідно до пункту 1.1. Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів медичні огляди кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів поділяються, зокрема, на: попередні та періодичні огляди.

Пунктом 2.7. Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів передбачено, що попередній (періодичний) медичний огляд проводиться за рахунок замовника.

Згідно з наказом КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» від 02.01.2019 № 01-04/9 вартість медичних оглядів для водіїв та кандидатів у водії транспортних засобів становить:

- попереднього медичного огляду кандидатів у водії – 61 грн. 66 коп.;
- попереднього медичного огляду кандидатів у водії (жінки) – 77 грн. 20 коп.;
- періодичного медичного огляду водіїв транспортних засобів – 61 грн. 65 коп.;
- періодичного медичного огляду водіїв транспортних засобів (за наявності документального підтвердження аналізу групи крові та резус-фактора) – 52 грн. 25 коп.;
- періодичного медичного огляду водіїв транспортних засобів (для жінок

– 77 грн. 20 коп.

- періодичного медичного огляду водіїв транспортних засобів (для жінок) (без наявності документального підтвердження аналізу групи крові та резус-фактора) – 86 грн. 60 коп.

Таким чином, калькуляції вартості медичних оглядів для водіїв та кандидатів у водії транспортних засобів розраховано окремо для чоловіків та жінок та з урахуванням наявності чи відсутності у споживача документального підтвердження аналізу групи крові та резус-фактора.

При проведенні аналізу калькуляції зазначених медичних оглядів встановлено, що КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» здійснено розрахунок їх вартості для жінок окремо.

При розрахунку вартості попереднього медичного огляду кандидатів у водії та періодичного медичного огляду водіїв транспортних засобів для жінок КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» включено наступні лабораторні обстеження: «аналіз сечі» (мова оригіналу); «аналіз крові» (мова оригіналу); «аналіз крові на цукор» (мова оригіналу), «аналіз мазка на gn» (мова оригіналу), «аналіз мазка на цитологію» (мова оригіналу).

Втім, відповідно до пункту 2.2. Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів попередній (періодичний) медичний огляд включає в себе: загальне обстеження спеціалістами медичної комісії, лабораторне і функціональне обстеження (загальний аналіз крові та сечі, аналіз крові на цукор, ЕКГ, обстеження гостроти й полів зору, обстеження вестибулярного апарату та визначення групи крові та резус-фактора).

Отже, розрахунок вартості попереднього та періодичного медичного огляду для жінок шляхом включення КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» до їх вартості витрат на лабораторні дослідження «аналіз мазка на Gn» (мова оригіналу) та «аналіз мазка на цитологію» (мова оригіналу) є безпідставним.

Зазначені дії КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» можуть призвести до необґрунтованого підвищення вартості попереднього медичного огляду кандидатів у водії та періодичного медичного огляду водіїв транспортних засобів для жінок в приблизно на 20 %, що, в свою чергу, призводить до ущемлення інтересів кінцевих споживачів, які змушені сплачувати встановлену лікарнею вартість послуги.

Такі дії КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ» були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринках платних медичних послуг з проведення медичних оглядів кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

За відсутності конкуренції на ринку платних медичних послуг з

проведення медичних оглядів кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів споживачі не мають альтернативних джерел отримання зазначених послуг, які є їм необхідними для отримання спеціальних прав.

Враховуючи наведене, дії КНП «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦРЛ», які полягають у включенні до калькуляцій вартостей попереднього та періодичного медичних оглядів кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів для жінок витрат на проведення лабораторних обстежень, що не передбачені Положенням про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів та містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку платних медичних послуг з проведення медичних оглядів кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів.

Враховуючи наведене, на підставі пунктом 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підпунктом 13 частини першої пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає КОМУНАЛЬНОМУ НЕКОМЕРЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «ЗАЧЕПИЛІВСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА ЛІКАРНЯ» ЗАЧЕПИЛІВСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код юридичної особи - 02002687) такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Припинити дії, які полягають у включенні до калькуляцій вартостей попереднього та періодичного медичних оглядів кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів для жінок витрат на проведення лабораторних обстежень, що не передбачені Положенням про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів, затвердженим Наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства внутрішніх справ України від 31.01.2013 № 65/80, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22.02.2013 за № 308/22840, та містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем шляхом встановлення таких цін, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринках платних

медичних послуг з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення, а також усунути причини виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють.

2. В подальшому при формуванні вартості платних медичних послуг з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення, утриматись від включення до калькуляції витрат, які не передбачені відповідними нормативно-правовими актами.

Про виконання рекомендацій повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України в **одномісячний термін** з дня отримання рекомендацій.

Звертаємо увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду особами, яким вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова колегії

Гейда І.О.

Члени колегії

Бугасєв А.М.

Трегубець Н.О.

Приймак Є.Б.

Аврамова С.П.

Тевелєва Ю.В.